

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep.
0032 OSLO

Vår saksbehandler
Olav Røssaak

Vår dato
30.11.2022
Deres dato
01.07.2022

Vår referanse
22/00486-2
Deres referanse
22/5220

NOU 2022: 8 Ny minerallov - høringsvar fra Norges Bondelag

1. Innledning

Vi viser til høring av 1. juli 2022 og Minerallovutvalgets utredning NOU 2022:8. Norges Bondelag har ca. 60 000 medlemmer. Flertallet av de aktive bøndene og en høy andel av de passive grunneierne i Norge er blant dem. Disse er også bruksberettigede til og leietakere av omfattende arealer ut over egne eiendommer. Mange av Bondelagets medlemmer er dermed direkte eller indirekte berørt av lovforslaget, som grunneiere og eiere av mineralforekomster, men også som rettighetshavere og næringsutøvere som berøres av tiltak på eiendommer andre eier. I tillegg driver enkelte grunneiere selv mineraluttak på egen eiendom.

Minerallovutvalget har utført et omfattende arbeid. Mange av grepene som er foreslått i lovforslaget, vil forenkle og forbedre norsk mineralforvaltning betydelig. Utvalget har hatt et klart fokus på langsiktig, strategisk forvaltning av norske mineralressurser, og Norges Bondelag er positiv til hovedinnretningen i forslaget.

Imidlertid mener Norges Bondelag at utvalget på enkelte områder har gått for langt i å foreslå forenklinger og strømlinjeformede prosesser, på bekostning av andre viktige samfunnsinteresser, som lokaldemokrati og grunneierinteresser. I det videre vil vi konsentrere oss om de delene av utvalgets forslag som etter vårt syn bør forbedres.

2. Merknader til forslaget til ny minerallov

2.1. Merknader til kapittel 1

Norges Bondelag er positiv til at formålsparagrafen § 1-1 i andre ledd viser til at mineralforvaltning skal skje på en langsiktig og helhetlig måte. Utkastet til formålsparagraf tydeliggjør at all aktivitet etter loven går inn i denne helhetlige vurderingen, der hensynet til – og av og til brytningen med – andre samfunnsinteresser skal vektlegges.

For at dette målet skal nås, er det viktig at loven gjelder all mineralvirksomhet. Norges Bondelag støtter derfor utformingen av § 1-2, der ikke bare «ny» mineralvirksomhet omfattes etter første ledd, men også uttak fra etterlatte masser fra tidligere mineraluttak (andre ledd) og uttak som i hovedsak skjer i samband med annen bruk av grunnen (tredje ledd).

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland, 0135 OSLO, Tlf: 22 05 45 00
Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5, 0190 OSLO
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
bondelaget@bondelaget.no, www.bondelaget.no

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr: 939678670

Det er omfattende og ofte store uttak av mineraler i forbindelse med bygge- og infrastrukturprosjekter. Av denne grunn er det samme behov for bergfaglig kompetanse, trygg drift og plan, samt kompetanse og sikkerhet for opprydding, som ved andre mineraluttak. Det er viktig at loven sikrer dette, og at forskrifts- og vedtakshjemler brukes. Som utvalget peker på, har dette ikke bare betydning for samfunnets oversikt og koordinering av tilgjengelige mineralressurser, men også blant annet for konkurransesituasjonen i mineralbransjen. At mineraluttak i forbindelse med andre prosjekter underlegges en viss regulering også i mineralloven, representerer ikke minst en viktig rettssikkerhet for berørte grunneiere, rettighetshavere og naboer.

Norges Bondelag mener at avgrensningen i § 1-2 første ledd er i tråd med gjeldende rett, slik utvalget beskriver det materielle innholdet i utredningens kapitler 7.4.1, 7.4.2.2 og 7.3.2.6. Dersom mineralutvinning kun gjennomføres for å klargjøre grunnen for annen bruk, gjelder ikke dagens minerallov, mens den gjelder dersom mineralutvinningen har skjedd for eksempel for å flytte masser innenfor et byggeområde og bruke dem i byggeprosjektet. Loven gjelder også der det reguleres inn masseuttak utenfor det området som skal bygges ut, for eksempel ved såkalte sideuttak i vegprosjekter. Vi ser at Statens Vegvesen problematiserer dette i sin høringsuttalelse, men de rettsavgjørelsene det vises til der, omtaler ikke forholdet til mineralloven. Forarbeidene til dagens minerallov omtaler heller ikke sideuttak direkte, bare masser som tas ut i forbindelse med et vegprosjekt.

Etter vårt syn taler sterke grunner uansett for at loven i alle fall skal få et så bredt virkeområde som foreslått. I mange byggeprosjekter kan det være god økonomi i å regulere inn et tilleggsareal med nyttige mineralforekomster som kan nyttiggjøres i prosjektet, dersom man gjennom det kan slippe å betale i markedet for masser man ellers ville trengt eller følge minerallovens regler for saksbehandling, drift, sikring, opprydding mm. Det er liten grunn til at det skal gjelde helt forskjellige regler for aktører som kan ta med en mineralforekomst i tilknytning til prosjektet sitt, og de som ikke kan det.

2.2. Merknader til kapittel 2

2.2.1. Til § 2-1

Norges Bondelag mener at utvalget har fremmet et godt forslag til § 2-1, men at det likevel med fordel kunne vært enda tydeligere. I andre punktum bør man vurdere å stryke det som står etter komma. Begrensningen til det som er praktisk og økonomisk mulig, kan gi et utilsiktet inntrykk av at en tiltakshaver ikke kan pålegges å ta nevneverdig hensyn til andre samfunnsinteresser, når mineralutvinningen har liten økonomisk betydning. Intensjonen med forslaget er imidlertid at det skal skje en forholdsmessighetsvurdering, der det kan bli en konsekvens at mineralutvinning ikke kan skje der belastningen på andre blir uforholdsmessig stor. Intensjonen synes derfor bedre ivaretatt av forslaget uten denne leddsetningen.

2.2.2. Til § 2-3

Norges Bondelag støtter forslaget til § 2-3 og tror at en slik informasjonsplikt både kan dempe konflikter og gjøre prosjekter bedre for alle involverte. Vi vil imidlertid påpeke at det kan være en viss motstrid mellom informasjonsplikten etter § 2-3 og taushetsplikten etter utkast til § 7-7, se omtale nedenfor.

2.2.3. Til § 2-4

Norges Bondelag støtter forslaget til § 2-4 og er enig med flertallet i utvalget at sikringsplikten også må gjelde tidligere tiltak innen samme område. Ved f.eks. ny drift i et gammelt brudd, må hele bruddet sikres, ikke bare der det til enhver tid skjer drift. Det er videre grunn til å spørre om ikke sikringsplikten etter andre ledd også burde gjelde ved opphør av mineralvirksomheten, slik at hele området må være sikret når tiltakshaveren forlater det. Kostnadene ved dette kan kalkuleres inn i driften. Videre bør man vurdere å gjøre paragrafen gjeldende også for mineraluttak etter § 1-2 andre og tredje ledd. Henvisningen til andre ledd er mest av pedagogisk karakter, idet det må antas å gjelde fullt ut, men henvisningen til tredje ledd kan ha praktisk betydning i noen tilfeller

der kravet til sikring i annet lovverk kan tenkes å være lavere. Farepotensialet for mennesker og dyr er det samme.

2.2.4. Til § 2-5 og § 2-6

Norges Bondelag mener at utkastet til §§ 2-5 og 2-6 også bør vurderes gjort gjeldende for tiltak etter § 1-2 tredje ledd «så langt de passer». Opprydding, istandsetting og sikkerhetsstillelse vil i mange tilfeller være sikret gjennom annet regelverk, typisk reguleringsplan og utbyggingsavtale. Når det ikke er tilfelle, bør mineralloven kunne gi hjemmel til å håndheve opprydding mv. Dette kan i tilfelle reguleres nærmere i forskrift.

2.3. Merknader til kapittel 4

2.3.1. Til § 4-3 og § 4-4

2.3.1.1. Samordna regler for undersøkelsestillatelser

Det er positivt at utvalget i større grad forsøker å samordne regelverket for undersøkelser av statens mineraler og grunneiers mineraler. Ofte finnes begge kategorier i samme forekomst, og må eller kan utvinnes samlet. I slike tilfeller bør grunneier ha en posisjon også ved undersøkelse etter statens mineraler. Norges Bondelag er enig i at grunneier i disse tilfellene er «part» etter forvaltningslovens regler.

Norges Bondelag støtter flertallets forslag til §§ 4-3 og 4-4. Flertallet legger etter vårt syn opp til et praktisk, ryddig og langsiktig avtaleforhold mellom grunneier og søker, på et tidlig tidspunkt. Gjennom gode avtaler kan partene sikre interessene sine og dessuten ta høyde for ulike scenarier med hensyn til de forekomster undersøkelsene måtte avdekke. Dette vil kunne gi et bedre og mer tillitsfullt samarbeid mellom partene, enn det mindretallets forslag vil medføre. Konsekvensen av mindretallets forslag vil være at det ikke vil være nødvendig med avtale mellom partene innledningsvis, men at undersøker får en særskilt rett til etterfølgende ekspropriasjon. Det skaper et dårligere utgangspunkt for konstruktivt samarbeid.

Flertallet har foreslått at en undersøkelsestillatelse skal gi undersøker en eksklusiv rett til å inngå avtale utvinning av grunneiers mineraler. Dette vil potensielt kunne skape vanskelige situasjoner. I praksis bør derfor grunneier og utvinner normalt inngå opsjonsavtaler eller liknende allerede før undersøkelsestillatelse blir gitt, slik at partene ikke senere låser hverandre.

Et fortrinn med dette forslaget, er at man på et tidlig tidspunkt kan – og i praksis oppfordres til å – inngå avtaler som tar høyde for eventuell samtidig utvinning av statens og grunneiers mineraler. Samlet sett stiller dette imidlertid store krav til avtaleverket mellom partene.

2.3.1.2. Særskilt om motorferdsel og dispensasjon i § 4.4

Etter utkastets § 4-4 tredje ledd kan Direktoratet for Mineralforvaltning (DFM) gi tillatelse til motorferdsel i utmark og vedta dispensasjon fra plan etter pbl. § 19-2, når det også gis undersøkelsestillatelse. Norges Bondelag mener dette er uheldig. Kommunene har et etablert system for forvaltning av motorferdsel i utmark, og kjenner de lokale forholdene. Motorferdsel i utmark kan gi store sår i naturen, og forstyrre vilt, beitedyr og utmarks- eller turistbasert næringsvirksomhet. Det er særlig viktig med god lokalkunnskap utenfor etablerte traktorveier, for å kunne vurdere trasévalg, kjøretider og kjøreomfang. Motorferdselforskriften §§ 5a og 6, inneholder de nødvendige hjemler for tillatelse innenfor dagens regelverk. Minerallitebransjen vil relativt enkelt kunne organisere seg bort fra de særskilte utfordringene med merverdiavgiftsregistrering opp mot motorferdselforskriften § 5a, mens selskaper som ikke har anledning til dette, også av den grunn vil kunne bli vurdert etter § 6. Minerallitebransjen bør ikke ha et spesialregelverk som andre næringer ikke har. Utmarksforvaltning bør skjje helhetlig, og ikke deles opp på flere sektormyndigheter enn i dag.

Norges Bondelag er også skeptisk til å gi adgang til å dispensere fra eksisterende plan, og viser til omtalen nedenfor om utvalgets forslag til endring i plan- og bygningsloven § 19-4.

2.3.1.3. Til § 4-17

Etter § 4-17 er det foreslått at tiltakshaver skal ha rett til å selge masser fra prøveuttak. Det må fastsettes hvordan grunneier skal kompenseres i denne situasjonen. Norges Bondelag mener at grunneier må få vederlag etter kapittel 10. I tilfeller der det bare er tale om grunneiers mineraler, må det – i mangel av avtale – gis en rett til å få fastsatt vederlaget etter § 9-3.

2.3.1.4. Til §§ 4-10, 4-19 og 4-20

Det er betydelige praktiske utfordringer knyttet til potensielt store panteheftelser på en eiendoms grunnboksblad. Vi har allerede omfattende erfaring med de problemer pantsetting av f.eks. ikke særskilt matrikulerte fallretter kan påføre mindre grunneiere. Etter dagens regler følger også pantet med til fradelte tomter. Innløsning av for eksempel en festetomt, kan føre til at det må innhentes pantefrafall fra store finansaktører i inn- og utland. Pantsettelse av mineralrettigheter på en eiendoms grunnboksblad bør derfor utredes nærmere. I utredningen kan det blant annet vurderes om det skal opprettes et særskilt system eller en særskilt matrikulering av slike rettigheter.

2.4. Merknader til kapittel 5

2.4.1. Til § 5-1

Norges Bondelag mener at § 5-1 siste punktum bør lyde: Utvinner blir eier av mineralene når de er tatt ut fra forekomsten, med mindre et senere tidspunkt er avtalt. Bestemmelsen gjelder bare byggeråstoff og naturstein mv. Dette omfatter mange mindre steinbrudd med forskjellig historikk, drivere og bruksformål. Det er derfor ikke uvanlig at det brytes ut stein som blir værende i bruddet og som utvinner ikke nyttiggjør seg innen rimelig tid. Norges Bondelag mener at det bør være mulig med avvikende avtalebestemmelser rundt eierskapet til denne type mineraler, jf. også prinsippet i § 1-4. Vi støtter imidlertid prinsippet om at det ikke skal være mulig å erverve mineralene uten å samtidig ta dem ut, noe som synes å være utvalgets begrunnelse for regelen. Dette hensynet er ivaretatt også med det tillegget vi foreslår.

2.4.2. Til § 5-2 fjerde ledd

Etter utkastets § 5-2 fjerde ledd er det adgang til å gi utvinningsrett til kombinasjonsdrift av statens og grunneiers mineraler, når ingen av uttakene er drivverdige hver for seg. Uttak etter bestemmelsen krever ikke ekspropriasjon; grunneiers mineraler regnes som «bifangst», og etter § 10-4 første ledd skal det bare betales vederlag til grunneier for mineralene. Slik vi forstår dette, skal vederlaget tilsvare den fastsatte billighetssatsen for statens mineraler både for statens og for grunneiers mineraler. Ut over dette kan vi ikke se at utvalget har drøftet spørsmålet nærmere.

Ved en slik blandet forekomst kan det være grunneiers mineraler som utgjør den vesentlige økonomiske interessen, men likevel slik at statens mineraler kan bikke forekomsten over fra å være marginalt ikke-drivverdig til å bli drivverdig. Norges Bondelags mener at dette representerer et utslag av bergregalet som det ikke synes å være noen grunn til å opprettholde i dag. Etter vanlig sameierett, har partene i et sameie rett på vederlag tilsvarende sine andeler. I situasjonen som er omtalt her, blir det feil å begrense vederlaget for grunneiers mineraler til en billighetssats.

Norges Bondelag mener at ovennevnte eksempel bør likestilles med samordnet utvinning av særskilt drivbare forekomster, jf. utkastets § 5-5. I utgangspunktet bør det kreves at grunneiers mineraler må eksproprieres om avtale ikke kommer i stand, slik det er foreslått i § 5-2 tredje ledd. I det minste må grunneier ha rett til å velge mellom billighetssatsen og vederlag etter skjønn, for sin andel, når det ikke foreligger avtale, jf. utkastets § 10-4 andre ledd. Grunneiers vederlag for statens andel av forekomsten kan fastsettes på vanlig måte etter § 10-3.

2.5. Merknader til kapittel 6

Norges Bondelag registrer at grensa for driftstillatelse opprettholdes på 10 000 m³ i utkastets § 6-2. Minerallovens regelverk med bestemmelser om forsvarlig drift, og særlig opprydding og sikkerhetsstillelse, er viktig, ikke minst for små grunneiere som ikke deltar i driften selv. Det kan

argumenteres for en lavere grense. Opprettholdelse av denne grensa må ses i sammenheng med adgangen i andre ledd til å fastsette lavere grense i enkelttilfeller. Norges Bondelag mener at denne adgangen bør brukes aktivt, både i de tilfellene som utvalget viser til i sine merknader til bestemmelsen, og der det utvinnes mineraler som kan representere en forurensningsfare under eller etter utvinning.

Norges Bondelag mener videre det er positivt at det er foreslått en meldeplikt i § 6-1. Over tid vil dette gi sektormyndigheten god oversikt over tilgang på masser. Dersom informasjonen som kommer inn på grunnlag av meldeplikten brukes aktivt og tilgjengeliggjøres for relevante aktører, vil det kunne redusere behovet for masseuttak og legge til rette for en bedre ressursutnyttelse. Norges Bondelag mener at det vil være passende med en nedre grense på 500 m³. For at dette skal få full effekt, må forskriftshjemmelen i § 6-11 tas i bruk, og meldeplikten må også gjelde uttak etter lovens § 1-2 tredje ledd. For krav om driftstillatelse til slike tiltak vises det til det som er sagt om denne bestemmelsen ovenfor.

Utvalget har i § 6-3 fjerde ledd foreslått at utvinningsområdet skal være avklart i vedtak etter plan- og bygningsloven. Norges Bondelag mener at dette er et godt forslag som kan styrke samordningen fram mot vedtak om driftstillatelse. Gjennom det får også andre interessenter i området en mulighet til medvirkning på en måte de er kjent med.

2.6. Merknader til kapittel 7

Norges Bondelag har merket seg at flere høringsinstanser har pekt på at taushetsplikten etter utkastets § 7-7, må samordnes med annet regelverk. Miljøinformasjonsloven, åpenhetsloven og retten til partsinnsyn etter forvaltningsloven, er hensyn som må veies mot en slik absolutt taushetsplikt.

Geologiske undersøkelser kan avdekke opplysninger om f.eks. bakkestråling eller forurensing som de som bor og ferdes i et område kan ha stor nytte av å kjenne til. Grunneiere og andre berørte – som forutsettes å skrive et avtaleverk med de som leter etter og undersøker mineralforekomster – kan ha et legitimt behov for å bli underrettet om de funn som blir gjort, ikke minst med tanke på videre avtale om utvinning. I en eventuell ekspropriasjonsprosess kan retten til å få utlevert slike opplysninger være helt sentral.

Bestemmelsen bør inneholde en klarere avveining mellom disse forholdene. Norges Bondelags mener at forslaget gir en for bastant taushetsplikt, også sett opp mot informasjonsplikten i § 2-3.

2.7. Merknader til kapittel 9

Norges Bondelag støtter forslaget fra utvalgets flertall om at det skal gjeninnføres en tilleggserstatning i § 9-3 tredje ledd.

Etter forslaget til minerallov skal erstatningen fortsatt normalt fastsettes som en årlig avgift, tonnøre, beregnet etter det mineraluttaket eksproprianten har gjort. Normalsituasjonen over tid har vært at prisene på mineraler har steget, mens det årlige vederlaget er fast. Først etter 10 år, har grunneier hatt anledning til å kreve ny prisfastsettelse. Den årlige avgiften taper fram til ny fastsettelse verdi gjennom inflasjonen og kan ikke f.eks. konsumprisjusteres.

Der markedssituasjonen innebærer prisfall på mineralet, kan eksproprianten om nødvendig nedskalere produksjonen, mens produksjonen normalt vil øke ved økte priser.

Samlet sett tilsier dette at en slik årlig avgift bør settes noe høyere enn verdien på ekspropriasjonstidspunktet. Dette er en forutsetning for at grunneier skal få full erstatning etter Grunnloven § 105 og EMK P1-1. Dersom grunneier hadde fått et kapitalisert engangsbeløp, kunne dette i stedet ha vært investert og gitt en avkastning som hadde kompensert grunneier for inflasjon og verdistigning på mineralene. Tilleggserstatningen er i forslaget bare satt til ti prosent, mens den etter eldre lovgivning var 25 %.

2.8. Merknader til kapittel 10

Norges Bondelag støtter forslaget til § 10-3, og oppfordrer til å utnytte forskriftshjemmelen for å forenkle prosessen for berørte grunneiere og andre.

Når det gjelder § 10-4, vises til bemerkningene til § 5-2 fjerde ledd.

Vi leser § 10-6 andre ledd bokstav b og c dithen at vederlaget til samiske rettighetshavere er et tillegg til, ikke en andel av, grunneiers erstatning eller vederlag. Dersom vederlaget til samiske rettighetshavere hadde gått på bekostning av grunneiers vederlag, ville det i mange tilfeller kunne reist spørsmål om grunneier fikk full erstatning.

§ 10-6 og henvisningene i kapittel 2 til siidaen som avtalepart, synes å bære preg av at utvalget i stor grad sidestiller samiske rettigheter og kulturutøvelse med reindriftnæringen. Det er i den forbindelse grunn til å minne om at samiske rettigheter i det samiske området er bredere, og også knyttet til utnyttelse av grunn og rettigheter utenfor reindriften. Det er derfor grunn til å spørre om en slik sjablongmessig vederlagsutmåling kan treffe godt, eller om den blir noen ganger for høy og noen ganger kanskje for lav.

Det kan være store individuelle forskjeller ved mineralutvinning. Den samme mengden mineral kan utvinnes fra dype gruver eller fra store brudd i dagen, og dermed gi helt ulik påvirkning på for eksempel beitenæringene. For beitenæringene utenom reindriften har det stor betydning for erstatningsnivået etter mineralloven. Rettighetshavere som ikke er grunneiere, har også en grunnlovsvernet erstatningsposisjon ved ekspropriasjon, men i minerallovutvalgets utkast er det kun tatt høyde for to grupper: Grunneiere og samiske rettighetshavere. Alle andre er henvist til den alminnelige ekspropriasjonsretten etter utkastet § 9-2.

I kapittel 10 mangler det videre, etter vårt syn, en tydelig sikkerhetsventil i de tilfeller der nye forhold, regelendringer, utvikling i pris- eller driftsforhold, nye funn, beregninger eller opplysninger flytter en pågående utvinning fra en kategori til en annen. Dersom det bare utmåles vederlag etter f.eks. § 10-4 første ledd, og det senere viser seg at grunneiers mineralforekomst er selvstendig drivverdig, bør det være en klar hjemmel for å kreve skjønn i mangel av avtale om erstatning.

3. Endring i plan- og bygningsloven § 6-4

Utvalget foreslår å ta inn et nytt ledd i pbl. § 6-4 som gir staten særskilt hjemmel til å utarbeide statlig reguleringsplan for mineralutvinning. Som utvalget skriver i kommentaren til bestemmelsen og i punkt 11.3.3.5, omfatter bestemmelsen allerede i dag adgang til å fastsette statlig plan for å gjennomføre mineralutvinningstiltak, selv om dette, så langt vi kjenner til, aldri har blitt gjort i praksis.

Norges Bondelag vil advare mot å ta inn en særbestemmelse om mineralutvinning, særlig i den form den er foreslått. Terskelen for å bruke statlig reguleringsplan er og skal være høy, og det er liten grunn til at mineralutvinning skal ha en lavere terskel enn andre viktige virksomheter. Den foreslåtte lovteksten uttrykker eksplisitt at rene, private næringsinteresser alene skal kunne begrunne bruk av statlig reguleringsplan. Det er noe annet enn den bredere vurderingen av samfunnsinteresser som gjøres etter bestemmelsen i dag. Mange næringer er viktige både nasjonalt og globalt, uten at næringsinteresser alene bør kunne begrunne et slikt inngrep i lokaldemokratiet.

At virkemiddelet så langt ikke har blitt brukt til mineralutvinningstiltak, viser videre at et eventuelt behov for den foreslåtte endringen neppe kan være stort.

4. Endring i plan- og bygningsloven § 19-4

Noen av de samme hensyn taler også mot den foreslåtte endringen i pbl. § 19.4. Kommunene har nødvendigvis større lokalkunnskap, sterkere demokratisk forankring og bedre forutsetninger for en helhetlig vurdering enn en statlig sektormyndighet.

Ved avgjørelsen av om det skal gis dispensasjon fra bindende arealplan, skal det etter pbl. § 19-2 gjøres en helhetlig vurdering av de hensyn som begrunner gjeldende planregulering, opp mot hensynene bak dispensasjonen. Den myndighet som har vedtatt planen, det vil si kommunen, er dermed den naturlige myndighet til å gjøre denne vurderingen. Det samme gjelder eventuelle klager på dispensasjonsvedtak, som i dag behandles av statsforvalteren, med Kommunal- og distriktsdepartementet som øverste myndighet. Disse myndighetene har bred erfaring med plansaker. Behandling hos sektormyndigheten med Nærings- og fiskeridepartementet som klageinstans vil gi et annet løp, der det må bli krevende å ivareta helhetssynet etter plan- og bygningsloven.

Vi nevner at dersom forslaget vedtas, må pbl. § 19-1 også endres, slik at kommunen gis uttalerett. Utvalget har pekt på dette, men ikke utformet forslaget slik.

5. Endringer i motorferdselregelverket og byggesaksforskriften

Utvalget anbefaler blant annet på side 164 i NOU-en å endre motorferdselsforskriften ved å gi DFM myndighet til å gi tillatelse til motorferdsel til undersøkelse av mineralske ressurser. Det er imidlertid ikke utformet et konkret forslag. Norges Bondelag mener at saksbehandlingen her også bør skje hos kommunen på vanlig måte. Kommunen har den nødvendige lokalkunnskapen og mulighet til å samordne naturinteresser, landbruksinteresser, eventuelle øvrige næringsinteresser mv., og på den måten gjøre de beste vedtak med tanke på trasévalg, bruksintensitet mv. Vi viser ellers til bemerkningene til forslaget til ny minerallov § 4-4 ovenfor.

Utvalget foreslår i punkt 11.3.2.4 å innføre et unntak i byggesaksforskriften § 4-3, som unntar undersøkelser som har tillatelse etter mineralloven fra byggesaksregelverket. Utvalget har heller ikke her formulert noe forslag. Norges Bondelag går imot dette; en kommunal saksbehandling av søknadspliktige tiltak sikrer at lokale interesser blir hørt og veid innenfor rammen av det vanlige regelverket, noe som i mange tilfeller vil kunne gjøre inngrepene mindre og prosjektene bedre.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Erlend Stabell Daling

Olav A. Røssaak